कारागार व्यवस्थापन विभाग, कालिकास्थान

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) र नियमावली २०६५ को नियम (३) बमोजिम सार्वजनिक गरिएको

स्वतः प्रकाशन (Pro-active Disclosure)

आ.व. २०७९/८० को दोस्रो त्रैमासिक प्रतिवेदन

वार्षिक विवरण

सूचना सार्वजनिक गरेको मिति : २०७९ माघ

१. निकायको स्वरुप र प्रकृति : नेपालमा कारागार व्यवस्था

नेपालमा कारागार (जेल) को इतिहास वि.सं.१९७१ बाट सुरु भएको हो । नेपालको पहिलो कारागार हालको कारागार कार्यालय, जगन्नाथदेवल, काठमाडौं हो ।यसलाई सुरुमा सदर जेल भनिन्थ्यो । पहिले जेल मुख्तियारको मातहतमा रहन्थ्यो र त्यसको प्रमुख "रोलवाला जर्नेल" रहने व्यवस्था थियो ।

२००७ साल पश्चात कारागार प्रशासन गृह मन्त्रालय अन्तर्गत रहने व्यवस्था भयो । काठमाडौं उपत्यकाका कारागारहरुको उपत्यका अंचल कमिशनर र जिल्लास्थित कारागारहरुको प्रशासन बडाहाकिमको प्रत्यक्ष निर्देशन र नियन्त्रणमा सञ्चालन भएको पाइन्छ ।

नेपालको अञ्चल तथा जिल्लाको विभाजन (१४अञ्चल र ७५जिल्ला) पश्चात यो स्थानीय प्रशासनको नियन्त्रण र निर्देशनमा हुनथाल्यो । २०१९सालमा कारागार सम्बन्धी व्यवस्था गर्न कारागार ऐन, २०१९ निर्माण भयो ।कारागार ऐन, २०१९ को दफाले दिएको अधिकार प्रयोग गरी कारागार प्रशासनलाई व्यवस्थित र नियमित गर्न कारागार नियमावली २०२० को तर्जुमा भै लागू भयो । गृह मन्त्रालयको कारागार व्यवस्थापन महाशाखाद्वारा सम्पादन भई आएको कारागार व्यवस्थापन तथा प्रशासन सम्बन्धी कार्यहरू प्रभावकारी एवं सवल बनाउन २०५० साल श्रावण १ गतेदेखि गृह मन्त्रालय अन्तर्गत केन्द्रीय तहमा कारागार व्यवस्थापन विभागको स्थापना भएको हो । तत्पश्चात कारागार व्यवस्थापन र प्रशासन सम्बन्धी काम कारागार व्यवस्थापन विभाग अन्तर्गत हुँदै आएको छ ।स्थानीय तहमा कारागार कार्यालयमा सम्बन्धित जिल्लाको प्रमुख जिल्ला अधिकारीको प्रत्यक्ष निर्देशन र नियन्त्रणमा रहने व्यवस्था छ।

नेपालमा हाल धनुषा, बारा, भक्तपुर, पूर्वी रुकुम र पूर्वी नवलपरासी गरी पाँच जिल्ला बाहेकका ७२ जिल्लामा ७४वटा कारागारहरु रहेका छन् । बाँकेको नौबस्तामा पनि नयाँ कारागार भवन तयार भएको छ।एकै जिल्लामा दुईवटा कारागार भएका जिल्लाहरु दाङ र काठमाडौ हुन् । दाङ जिल्लामा घोराही र तुल्सीपुर तथा काठमाडौं जिल्लामा जगन्नाथदेवल र डिल्लीबजारमा कारागारहरु रहेका छन् । नेपालमा हाल मोरङ, पर्सा, भक्तपुर, मकवानपुर, कास्की, रुपन्देही, बाँके र डोटी गरी ८ वटा बालसुधार गृहहरु संचालनमा रहेका छन् ।

२. निकायको काम, कर्तव्य र अधिकार: कारागार व्यवस्थापन विभागका कार्यहरू :

कारागार व्यवस्थापन सम्बन्धी काम गर्ने केन्द्रीय निकायको रुपमा कारागार व्यवस्थापन विभागको स्थापना भएको हो। गृह मन्त्रालय अन्तर्गत रहेको कारागार व्यवस्थापन विभागले गर्ने कार्यहरुलाई निम्न बुँदामा उल्लेख गर्न सकिन्छ ।

१. कारागार व्यवस्थापनसंग सम्बन्धित आवश्यक नीति तर्जुमा गरी मन्त्रालय समक्ष पेश गर्ने।

२. बन्दीको सेवा सुविधा लगायत विषयमा आवश्यक मापदण्ड निर्धारण गर्ने।

३. कारागारलाई सुधारगृहका रुपमा विकास गरी बन्दीलाई मनोसामाजिक परामर्श सहित उत्पादनको कार्यमा लगाउन आवश्यक योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने ।

४. बन्दी स्थान्तरणको लागि आधार तथा मापदण्ड निर्धारण गर्ने।

५. कारागारलाई लैङ्गिमैत्री तथा अपाङ्गमैत्री बनाउन आवश्यक संरचनात्मक तथा व्यवस्थापकीय कार्य गर्ने ।

६. प्रचलित कानून बमोजिम कैदकट्टा सम्बन्धी कार्य गर्ने।

७. कारागारको अनुगमन, निरीक्षण र सुपरिवेक्षण गर्ने।

३. कारागार कार्यालयहरुको दरबन्दी विवरण

क्र.सं.	रा.प. द्वितीय	रा.प. तृतीय			रा.प.अनं. प्रथम				रा.प.अनं. द्वितीय					श्रेणी विहिन
१	उप सचिव	शा.अ.	ले.अ.	प्रा. (मे.अ.)	ना.सु.	ले.पा.	प्रा. (सि.अ.हे.व.)	क.अ.	खरीदार	स.ले.पा.	अ.न.मी.	स.क.अ.	का.स.	ह.स.चा.
२	७	५८	१	१	८२	१६	७४	९	७१	५७	४	६१	३४२	३३

अन्य		
१	केन्द्रीय कारागार अस्पताल	मे.सु. -१, रेडियोलोजिष्ट -१, साईकाट्रिक विशेषज्ञ -१, डर्मालोजिष्ट -१, जनरल फिजिसियन - २, जनरल सर्जन -२, ल्याव टेक्नोलोजिष्ट -१, नर्सिङ अधिकृत -१, शाअ-१, अ. ३, रेडियोग्राफर -२, ल्याब टेक्निसियन - १, स्टाफ नर्स -१२, मेडिकल रेकर्डर -१, फार्मेसी सहायक -२, वा.मे. ओभरसियर- १, नेत्र सहायक -१, डेण्टल सहायक -१, स.क.अ-२, अ.हे.ब.-२, खरिदार-१, मे.अ.-६, ना.सु-३, क.अ.-१ ले.पा.-१, ह.स.चा.-३, का. स. १४, ।
२	मनोसामाजिक अपाङ्ग बन्दी अस्पताल	कन्सल्टेन्ट साइक्याट्रिक- १, मे.अ.-२ शा.अ.-१ ना.सु.-१ ले.पा.-१, स.क.अ.-१, अ.न.मी.-२, स्टाफ नर्स - ६, हे.अ. -२, अ.हे.व. -२, ह.स.चा.-१, का.स.-२,

४. कारागार व्यवस्थापन विभाग बाट प्रदान गरिने सेवाहरु

कारागार व्यवस्थापन विभाग

नागरिक बडापत्र (Citizens Charter)

सेवा सुविधाको विवरण	आवश्यक पर्ने कागजपत्रहरु प्रमाणहरु	शुल्क/दस्तुर	लाग्ने समय	जिम्मेवार पदाधिकारी शाखा /फाँट	गुनासो सुन्ने अधिकारी	कैफियत
१. न्यायिक तथा अर्धन्यायिक निकायहरुको आदेशले कारागारहरुमा आउने थुनुवा, कैदी बन्दीहरुको अभिलेख राख्ने।	थुनामा पठाउने निकायको स्पष्ट आदेश हुनुपर्ने।	नि:शुल्क	तुरुन्त	जेलर (सम्बन्धित कारागार)	प्र.जि.अ.	
२. i) बन्दीहरुको सिदा व्यवस्था। चामल ७०० ग्राम र ८० रुपैयाँ। ii) नाबालकलाई - ७ महिनादेखि १ वर्षका लागि १०० ग्राम र ५० रुपैयाँ। १-३ वर्षका लागि १५० ग्रा. र ५० रुपैयाँ। ३-५ वर्षका लागि २०० ग्रा. र ५० रुपैयाँ। ५-७ वर्षका लागि २५० ग्रा. र ५० रुपैयाँ ७-१२ वर्षका लागि ४५० ग्रा र ५० रुपैयाँ। १२ वर्ष माथिका लागि ६०० ग्रा. चामल र ५० रुपैयाँ। iii) दशैँ खर्च प्रतिवर्ष रु ३००। iv) सुत्केरी खर्च रु २०००।	बन्दीको अभिलेख	नि:शुल्क		जेलर (सम्वन्धित कारागार)	प्र.जि.अ.	
३. बन्दीहरुका लागि लत्ता कपडा उपलब्ध गराउने। ७ वैशाख र कार्तिकमा गरी वर्षको २ पटक लगाउने कपडा। २ वर्षमा १ पटक ओढ्ने ओछयाउने कपडा पाउने।	बन्दीको अभिलेख	नि:शुल्क	तोकिएको निर्दिष्ट समयमा वितरण हुने।	जेलर (सम्वन्धित कारागार)	प्र.जि.अ.	
४. बन्दीहरुलाई स्वास्थ्योपचार, मनोरञ्जन, शिक्षा, सदाचार,सिपविकास समेतका अवसर दिलाउने।	बन्दीको अभिलेख	नि:शुल्क	स्वास्थ्योपचार तुरुन्तै र अन्य आवश्यकता अनुसार।	जेलर (सम्वन्धित कारागार)	विभाग	
५. बन्दीगृह लगायत भौतिक संरचनाको निर्माण, मर्मत संभारको प्रवन्ध।	बन्दीगृह र भौतिक अवस्थाको स्पस्ट स्थितिका आधारमा	आवश्यक्ता अनुसार	नियमित रुपमा	सम्वन्धित कारागार प्रशासन	विभाग	

सेवा सुविधाको विवरण	आवश्यक पर्ने कागजपत्रहरु प्रमाणहरु	शुल्क/दस्तुर	लाग्ने समय	जिम्मेवार पदाधिकारी शाखा /फाँट	गुनासो सुन्ने अधिकारी	कैफियत
६. (क) बन्दीहरुको शतप्रतिशत कैद मुक्त भएको आदेश दिने।	जेलरबाट परमाणित भै आएको छुट पाउने सिफारिस।	नि:शुल्क	७ दिन अगावै कारागार कार्यालयले विभागमा पठाउनुपर्ने।	जेलर, प्र.जि.अ.	गृह मन्त्रालय	
राष्ट्रिय पर्व तथा अन्य महत्वपूर्ण उत्सवहरुको उपलक्ष्यमा हुने कैद माफी मिनाहा तथा छुट।	बन्दीहरुको अभिलेखको आधारमा असल चालचलन सहितको सम्वन्धित जेलर र प.जि.अ. को सिफारिस	नि:शुल्क	बन्दीहरुको अभिलेखको आधारमा असल चालचलन सहितको सम्वन्धित जेलर र प.जि.अ. को सिफारिस कारण सहित जेलर र पर.जि.अ.को सिफारिस	कारागार व्यवस्थापन विभाग	गृह मन्त्रालय	
७. बन्दीहरुको सामूहिक माग, निवेदन आदि सम्बन्धित निकायमा पठाउने व्यवस्था गर्ने।	कारण सहित जेलर र प्र.जि.अ.को सिफारिस	नि:शुल्क	जेलर र प्र.जि.अ. को सिफारिस	निर्देशक	महानिर्देशक	
बाल बिज्याईका एवं बन्दीका साथमा रहेका आश्रित हरुलाई क्रमशः बालसुधार गृहमा राख्न संस्थाहरुसँग सम्पर्क र समन्वय गरी आवश्यक व्यवस्था गर्ने।	जेलर र प्र.जि.अ. को सिफारिस	नि:शुल्क	कारागार नियमावली एवं नेपाल सरकारले तर्जुमा गरेको नीति निर्देशन अनुरुपको प्रक्रिया पुप्याउनुपर्ने।	जेलर	जिल्लामा प्र.जि.अ. र विभागमा महानिर्देशक	
९, बन्दीका आफन्त, मित्रहरु, कानून व्यवसायीहरु तथा विभिन्न राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाका प्रतिनिधिसमेतलाई बन्दीहरुसँग भेटघाटको व्यवस्था मिलाउने।	कारागार नियमावली एवं नेपाल सरकारले तर्जुमा गरेको नीति निर्देशन अनुरुपको प्रक्रिया पुप्याउनुपर्ने।	नि:शुल्क	सम्वन्धित व्यक्तिको निवेदन /कारण सहितको जेलर र प्र.जि.अ.को सिफारिस	जेलर	प्र.जि.अ.	
१०. कारागारमा रहेका बन्दिहरुको स्थानान्तरण।	सम्वन्धित व्यक्तिको निवेदन/कारण सहितको जेलर र प्र.जि.अ.को सिफारिस	नि:शुल्क		जेलर/प्र.जि.अ.	महानिर्देशक	

५. कारागार व्यवस्थापन विभागको संगठनात्मक संरचना र दरबन्दी

- **महानिर्देशक**
  रा.प. प्रथम (प्रशासन)
  - निर्देशक (रा.प. द्वितीय)-१
    - शाखा अधिकृत (रा.प. तृतीय)-१
      - **क.प्र. शाखा**
        - ना.सु.-१
        - क.अ.-१
        - खरिदार-१
        - स.क.अ.-२
        - ह.स.चा-२
        - का.स.-३
      - **जिन्सी शाखा**
        - ना.सु.-१
  - लेखा नियन्त्रक (रा.प. द्वितीय)-१
    - लेखा अधिकृत (रा.प. तृतीय)-१
      - **आ.प्र. शाखा**
        - लेखापाल-१
  - निर्देशक (रा.प. द्वितीय)-१
    - शाखा अधिकृत (रा.प. तृतीय)-१
      - **बन्दी प्र. शखा**
        - ना.सु.-१
    - कानून अधिकृत (रा.प. तृतीय)-१
  - **कारागार कार्यालय**
    भक्तपुर, धनुषा, बारा, पूर्वी रुकुम, पूर्वी नवलपरासी जिल्ला बाहेकका ७२ जिल्लाका ७४ कारागारहरु
  - **कारागार अस्पतालहरु**
    १. केन्द्रीय कारागार अस्पताल
    २. मनोसामाजिक अपाङ्ग बन्दी अस्पताल

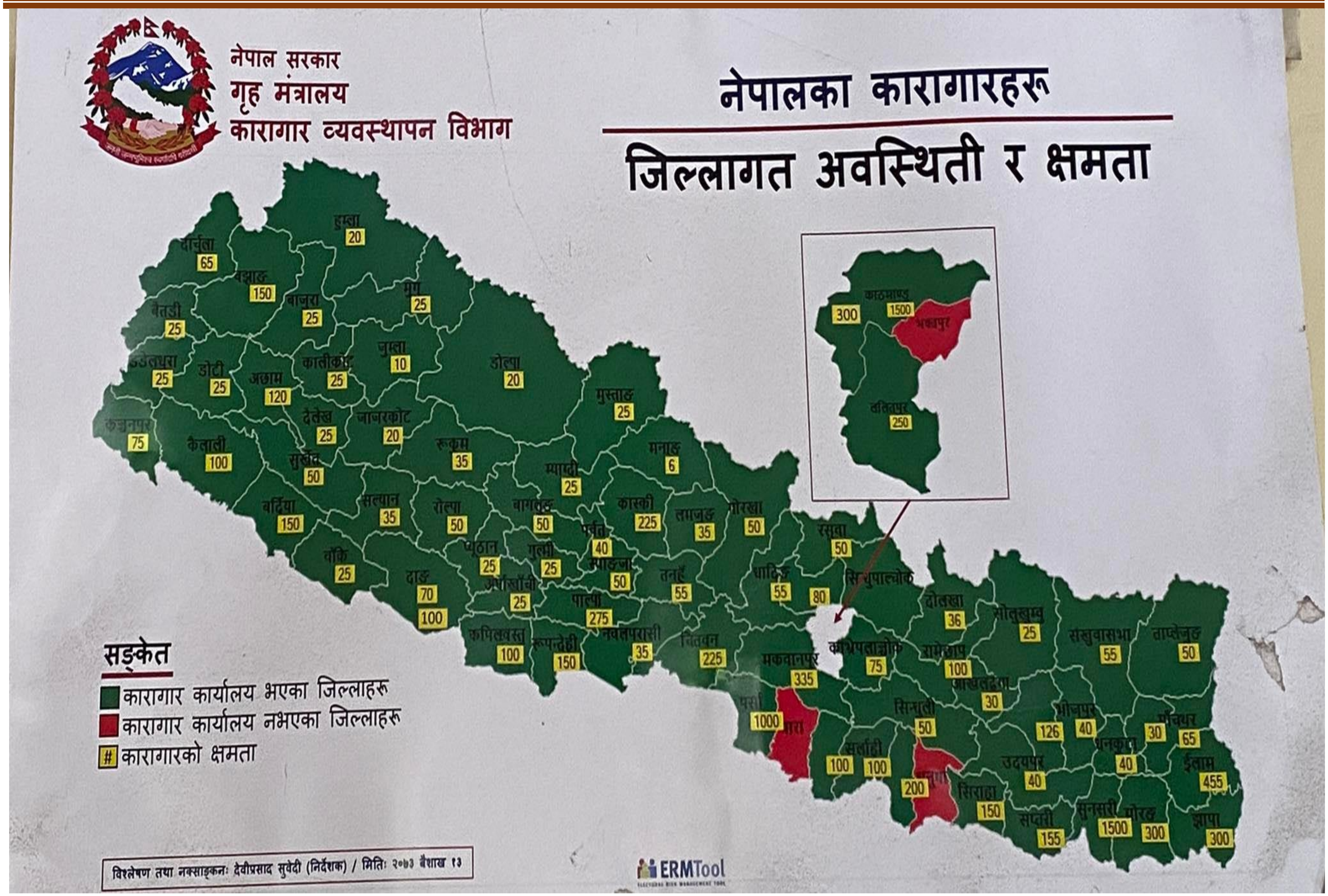
नेपाल सरकार
गृह मंत्रालय
कारागार व्यवस्थापन विभाग
नेपालका कारागारहरू
जिल्लागत अवस्थिती र क्षमता
हुम्ला 20
दार्चुला 65
बझाङ 150
बाजुरा 25
मुगु 25
बैतडी 25
डडेलधुरा 25
डोटी 25
अछाम 120
कालीकोट 25
जुम्ला 10
डोल्पा 20
कञ्चनपुर 75
कैलाली 100
दैलेख 25
जाजरकोट 20
सुर्खेत 50
रुकुम 35
मुस्ताङ 25
मनाङ 6
म्याग्दी 25
बर्दिया 150
सल्यान 35
रोल्पा 50
बागलुङ 50
कास्की 225
लमजुङ 35
गोरखा 50
रसुवा 50
बाँके 25
दाङ 70
100
प्युठान 25
गुल्मी 25
पर्वत 40
स्याङजा 50
तनहुँ 55
धादिङ 55
सिन्धुपाल्चोक 80
अर्घाखाँची 25
पाल्पा 275
दोलखा 36
सोलुखुम्बु 25
संखुवासभा 55
ताप्लेजुङ 50
कपिलवस्तु 100
रुपन्देही 150
नवलपरासी 35
चितवन 225
मकवानपुर 335
काभ्रेपलाञ्चोक 75
रामेछाप 100
ओखलढुंगा 30
पर्सा 1000
बारा
सिन्धुली 50
भोजपुर 126 40
धनकुटा 40
पाँचथर 30 65
सर्लाही 100 100
उदयपुर 40
इलाम 455
200
सिराहा 150
सप्तरी 155
सुनसरी 1500
मोरङ 300
झापा 300
काठमाडौं 300 1500
भक्तपुर
ललितपुर 250
सङ्केत
कारागार कार्यालय भएका जिल्लाहरू
कारागार कार्यालय नभएका जिल्लाहरू
कारागारको क्षमता
विश्लेषण तथा नक्साङ्कनः देवीप्रसाद सुवेदी (निर्देशक) / मितिः २०७३ बैशाख १३
ERMTool

६. सेवा प्रदान गर्ने जिम्वेवारी र कर्मचारी विवरण

क) कारागार ब्यवस्थापन बिभागको कर्मचारी विवरण र जिम्मेवार शाखा

सि.न.	नाम	पद	जिम्मेवारी	सम्पर्क न.
१	श्री चक्रपाणी पाण्डे	महानिर्देशक		9851140007
२	श्री सागर शाह	निर्देशक	प्रशासन तथा योजना	9851332594
३	श्री ललित कुमार बस्नेत	निर्देशक	बन्दी प्रशासन	9855047777
४	श्री केशव प्रसाद प्रसाई	उपसचिव (लेखा)	आर्थिक प्रशासन	9851332595
५	श्री रामचन्द्र सिवाकोटी	शाखा अधिकृत	प्रशासन तथा योजना	9851208129
६	श्री गणेश गौतम	शाखा अधिकृत	बन्दी प्रशासन	9851209129
७	श्री तुल बहादुर खड्का	कानून अधिकृत	कानून	
८		लेखा अधिकृत	आर्थिक प्रशासन	
९	श्री जानकी शर्मा गौतम	नायव सुब्बा	प्रशासन तथा योजना	
१०	श्री सरिता पंगेनी	नायव सुब्बा	बन्दी प्रशासन	
११	श्री दुर्गा देवी कोइराला	नायव सुब्बा	जिन्सी	
१२	श्री सुमन राउत	लेखापाल	आर्थिक प्रशासन	
१३	श्री सन्तोष कुमार शाह	कम्प्युटर अपरेटर	बन्दी प्रशासन	
१४	श्री मिना के सी	कम्प्युटर अपरेटर	प्रशासन तथा योजना	
१५	श्री करिष्मा काफ्ले	कम्प्युटर अपरेटर	आर्थिक प्रशासन	
१४	श्री नरहरी लुइटेल	बेरुजु विज्ञ	आर्थिक प्रशासन	
१६	श्री मन्जु घिमिरे	खरिदार	प्रशासन तथा योजना	
१८	श्री काले तामांग	ह.स.चा	प्रशासन तथा योजना	
१९	श्री केश बहादुर भुजेल	ह.स.चा	प्रशासन तथा योजना	
२०	श्री वाला सुबेदी	ह.स.चा	प्रशासन तथा योजना	
२१	श्री लक्ष्मी थापा	कार्यालय सहयोगी	प्रशासन तथा योजना	
२२	श्री सरोज सिग्देल	कार्यालय सहयोगी	प्रशासन तथा योजना	
२३	श्री भिमा तामांग	कार्यालय सहयोगी	प्रशासन तथा योजना	
२४	श्री पशुपति पाण्डे	कार्यालय सहयोगी	पाले पहरा	

ख) देशका विभिन्न कारागारहरुमा रहेका कैदीबन्दीहरुको २०७९ पौष मसान्तसम्मको मास्केवारी लगायत कारागार र कैदीबन्दी सम्वन्धि विवरण पछाडि अनुसूचीमा संलग्न छ ।

७. सेवा प्रदान गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि

दस्तुर कुनै नलाग्ने र अवधि प्रक्रिया पूरा भए तुरुन्त ।

८. निर्णय गर्ने प्रकृया र अधिकारी

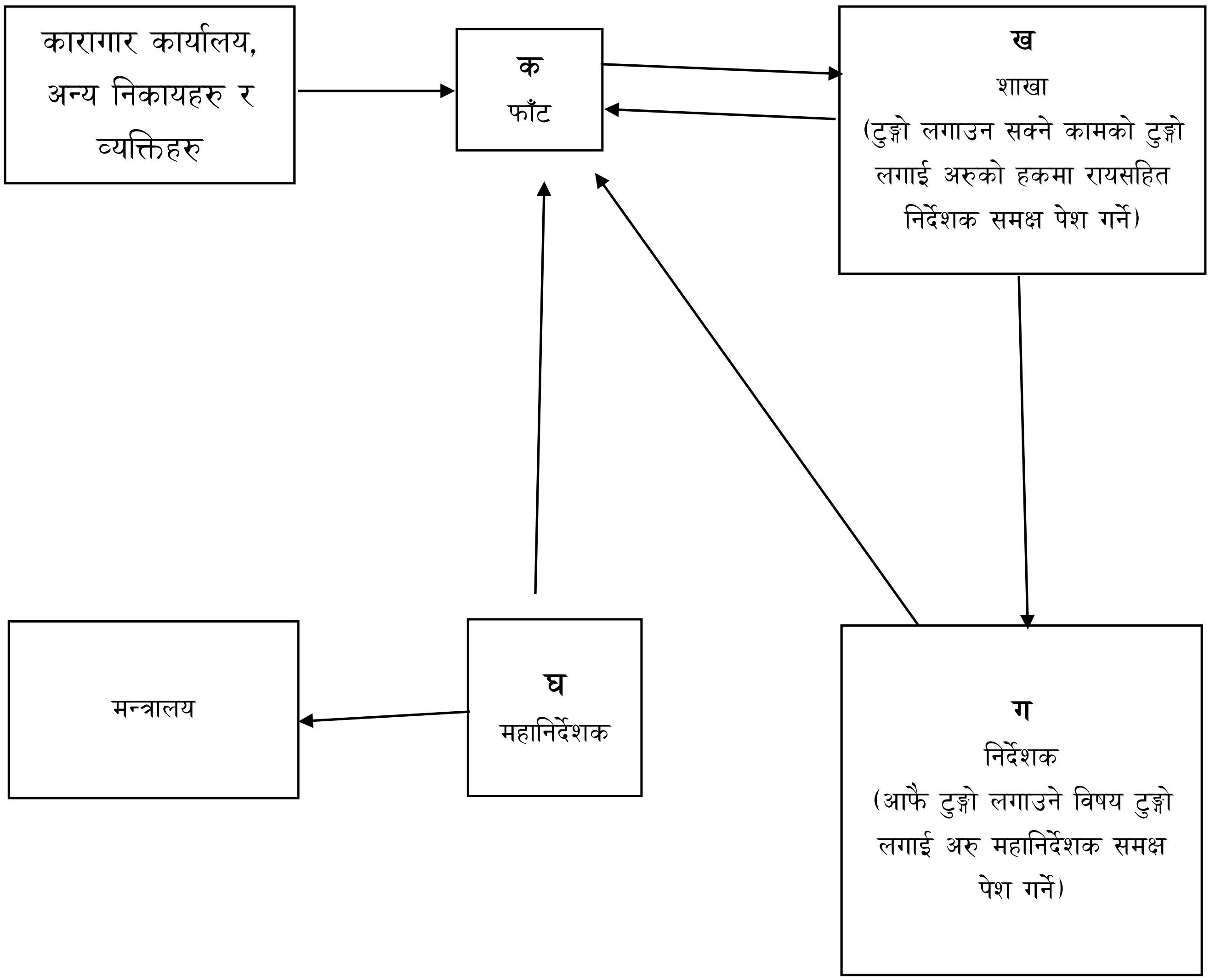

९. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी

- महानिर्देशकबाट भएका निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी श्रीमान् सचिवज्यू गृह मन्त्रालय, साथै विभागका निर्देशकहरूबाट भएको निर्णय उपर महानिर्देशक।
- न्यायिक निर्णयउपर पुनरावेदन अदालत।

१०. यस अवधिमा सम्पादन गरेको मुख्य कामको विवरण

भौतिक पुर्वाधार निर्माणतर्फ

- ❖ नुवाकोटमा निर्माणाधीन केन्द्रीय कारागार भवन निर्माण कार्य तेश्रो चरणको अधिकाश भवनहरु, सुरक्षा भवनहरु, किचन तथा अन्य बल्कहरुको संरचनागत कार्य अधिकाश सम्पन्न भई अन्तिम फिनिसिङको क्रममा रहेको र भेटघाट कक्ष र प्रतिक्षालय बनाउन निर्देशन दिइएको।
- ❖ बाँके नेपालगन्जको नौबस्तामा निर्माणाधिन कारागार भवनहरुको संरचनागत कार्य सम्पन्न भई हस्तान्तरण भैसकेको ।
- ❖ मोरङ र पाँचथर जिल्लामा नयाँ कारागार भवनको निर्माणको कार्य शुरु गरिएको र निर्माण कार्य निरन्तर भई रहेको ।
- ❖ आगामी आर्थिक वर्षमा केन्द्रीय कारागार नुवाकोटको तेश्रो चरण, क्षेत्रीय कारागार बाँके नेपालगन्जको दोश्रो चरण र भोजपुर, हुम्ला, मुगु, बझाङ, उदयपुर, रोल्पा, जाजरकोट, सुर्खेत गरी थप ८ वटा कारागार भवनहरु निर्माणका कार्यक्रममा LMBIS संशोधन गरी शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग मार्फत हुने।

नीति र कानूनी सुधारतर्फ

- ❖ कारागार ऐन २०७९ स्वीकृती भई मिति २०७९।०६।०९गते राजपत्रमा प्रकाशित भएको।
- ❖ खुला कारागार नियमावलीको मस्यौदा तर्जुमा गरी स्वीकृतिको लागि पेश गरिएको ।
- ❖ कारागार नियमावली,२०२०मा १५औं संशोधन भई नेपाल राजपत्रमा मिति २०७९।०९।१८ प्रकाशित भएको ।
- ❖ कारागारमा रहेका कैदीबन्दीहरुलाई कामदारी सुविधा दिने सम्बन्धी कार्यविधिको मस्यौदा तर्जुमा गरिएको ।
- ❖ Prisoners Management Information System र माफिमिनाहा सम्बन्धि नयाँ Software निर्माण भई परीक्षणको क्रममा रहेको ।
- ❖ गण्डकी प्रदेश, गोरखामा १६जिल्लाका कारागार कार्यालय प्रमुख र लेखा कर्मचारी १/१ वटा सहभागी गराई योजना तर्जुमा, वेरुजु गोष्ठी फछ्यौंट सम्पन (कर्मचारी अभिवृद्धि तालिम गराइएको)

माफी मिनाहा र अन्य

- ❖ २०७९ असोज ३ गते सबिधान दिवसमा ६८१ जना, कैदीबन्दीको बाँकी कैद मिनाहा गरी कैदमुक्त गरिएको । यस अवधिमा नगरिएको।

- आ.व. ०७९-८० दोस्रो त्रैमासिकमा जम्मा ३४७ जना कैदीबन्दीलाई उपचार, शान्ति सुरक्षा र घरायसी प्रयोजनको लागि उपयुक्त स्थानमा स्थानान्तरण गरिएको ।
- विभागबाट २० वटा कारागार कार्यालयहरूमा निरीक्षण तथा अनुगमन भएको।
- विभागबाट ३ पटक कारागार अस्पतालहरूको निरीक्षिण तथा अनुगमन भएको।
- कामदारी सुविधा समेत जोडेर तेकिएको कैद भुक्तान गरी विभिन्न मुद्दामा कारगारमा रहेका २२३ जना कैदीहरूलाई कैदमुक्त गरिएको ।
- ७४ वटा कारागारका १८५ वटा ब्लकका र ५ वटा बाल सुधार गृहका लागि चौकीदार स्वीकृतीको नियुक्ति दिइएको। यस अवधिकमा नभएको।
- कैदीबन्दीहरुको स्वास्थ्य बीमा गर्न स्वास्थ्य बीमा बोर्डबाट कार्यविधि स्वीकृती भई कैदीबन्दीको विवरण नामनामेसी तयार गरी नेपाल स्वास्थ्य बीमा बोर्ड पठाइएको र स्वास्थ्य बीमा बोर्डले कारागार रहेका कैदीबन्दीको नाम अध्यावधिक गरिरहेको।
- २० वटा कारागारहरूमा अनुमानित २२०० कैदीबन्दीहरुलाई मनोसामाजिक परामर्श दिइएको।
- सिपमूलक तालिम र रोजगारी तर्फ ७०० जना कैदीबन्दीहरुको संलग्न भएको।

<u>बेरुजु फछ्यौट तर्फ</u>

- विभाग र कारागार कार्यालय अन्तर्गत कुल वेरुजु रु ११,०३,५३,०००/- (एघार करोड तीन लाख त्रिपन्न हजार)
- सम्परीक्षणका लागि मलेपमा पेश भएको रु १,८९,८३०००/- (एक करोड उनासी लाख त्रियासी हजार)
- सम्परीक्षण भई आएको रु -
- गृह मन्त्रालयमा नियमितका लागि पेश भएको रु ३०,३१,०००/- (तीस लाख एकतीस हजार)
- कुमारी चोक तथा केन्द्रीय तहसिल कार्यालयमा मिनाहाका लागि पेश भएको रु ३१,१८,०००/- (एकतिस लाख अठार हजार)

११. विभागीय प्रमुख र सूचना अधिकारीको नाम र पद

विभागीय प्रमुख - श्री चक्र पाणी पाण्डे, महानिर्देशक (९८५११४०००७)

प्रवक्ता एवं गुनासो(नोडल) अधिकारी - श्री ललित कुमार बस्नेत, निर्देशक (९८५५०४७७७७)

सूचना अधिकारी - श्री रामचन्द्र शिवाकोटी, शाखा अधिकृत(९८५१२०८१२९)

१२. ऐन, नियम वा विनियम वा निर्देशिकाको सूची

१. नेपालको संविधान

२. कारागार ऐन, २०७९

३. कारागार नियमावली, २०२०
४. फौजदारी कसूर (सजाय निर्धारण तथा कार्यान्वयन) ऐन, २०७४
५. फौजदारी कसूर (कैदकट्टा) नियमावली, २०७६
६. ज्येष्ठ नागरिक ऐन, २०६३
७. बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०७५
८. निजामती सेवा ऐन, २०४९
९. निजामती सेवा नियमावली, २०५०
१०.मुलुकी अपराध संहिता, २०७४
११.स्थानीय प्रशासन ऐन, २०२८
१२.मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४
१३.प्रशासकीय कार्य फछ्र्यौट नियमहरू, २०२६
१४.कारागार व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७३
१५.मनोसामाजिक अपाङ्ग बन्दी अस्पताल संचालन कार्यविधि, २०७७
१६.सर्वोच्च अदालतबाट सम्बन्धित विषयमा भएको आदेश र फैसलाहरु
१७.नेपाल सरकारको सम्बन्धित विषयका नीति निर्देशन र निर्णयहरु
१८.नेपाल सरकारले कारागार व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित विषयमा गरेको सन्धि, सम्झौता र सहमतिहरू
१९.बन्दीहरुको बडापत्र, २०६०
२०.कारागार व्यवस्थापन विभाग, विभाग र मातहतका निकायहरुबाट विद्यमान ऐन कानून र कार्यक्षेत्रको परिधिभित्र नीतिगत निर्णयहरु लगायत अन्य ऐन, नियम, निर्णय, परिपत्र आदि ।

१३. आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण रु. हजारमा

सि.नं.	कार्यालयको नाम	कुल बजेट		पौष मसान्त सम्मको खर्च	
		चालु बजेट	पूंजिगत बजेट	चालु खर्च	पूंजिगत खर्च
१	कारागार व्यवस्थापन विभाग	१९२९००	२०१२००	१०९५०	८७७३७
२	कारागार कार्यालय	१८८४४००	१८२२००	८८५५६६	१९१७५
	जम्मा	२०७७३००	३८३४००	८९६५१६	१०६९१२

१४. तोकिए बमोजिमका अन्य विवरण

विभिन्न २०वटा कारागारहरुमा २२००जना कैदीबन्दीहरूलाई मनोसामाजिक परामर्श सेवा दिएको।

१५. अघिल्लो आर्थिक वर्षमा सार्वजनिक निकायले कुनै कार्यक्रम वा आयोजना सञ्चालन गरेको भए सोको विवरण छैन ।

१६. सार्वजनिक निकायको वेबसाइटमा भए सोको विवरण

वेवसाईट www.dopm.gov.np ईमेल mail@dopm.gov.np

१७. सार्वजनिक निकायले प्राप्त गरेको वैदेशिक सहायता र ऋण अनुदान एवं प्राविधिक सहयोग सम्झौता सम्बन्धी विवरण छैन ।

१८. सार्वजनिक निकायले सञ्चालन गरेको कार्यक्रम र सो को प्रगति प्रतिवेदन

अनुसुचिमा समावेश छ ।

१९. सार्वजनिक निकायमा निकायले वर्गीकरण तथा संरक्षण गरेको सूचनाको नामावली र त्यस्तो सूचना संकलन गर्न तोकिएको समयावधि

सुचनाको हक सम्बन्धि ऐन, २०६४ तथा नियमावली २०६५ बमोजिम कारागार व्यवस्थापन विभागका सूचनाको वर्गीकरण

सि.न.	बिषय	सूचनाको प्रकार	कैफियत
१	साधरण सार्वजनिक गर्न सकिने	१. कारागार व्यवस्थापनको लागि छुटिएको बजेट, कार्यक्रम, खर्च र लेखा परिक्षण तथा बेरुजु फछ्यौट सम्बन्धी २. कारागार कार्यालयहरुको निरीक्षण तथा अनुगमन प्रतिवेदन ३. थुनुवा वा कैदीलाई छोड्न पर्ने फेसला वा आदेश भएको सूचना ४. कारागार कार्यलयहरुको मासिक प्रतिवेदन् ५. कारागार कार्यालयहरुमा रहेका कर्मचारी तथा दरबन्दी सम्बन्धी विवरण ६. कारागार कार्यालयहरुमा सन्चालन गरिएका कार्यक्रमहरु ७. थुनुवा कैदी बन्दीहरुलाई दिइने सेवा र सुबिधा ८. कैद छुट पाएकाहरुको विवरण ९. कारागारहरुको क्षमता तथा कैदीहरुको अवस्था	
२	गोप्य निश्चित समयपछि सार्वजनिक गर्न सकिने	१०. कैद माफी मिनाहा सम्वन्धि विवरण ११. कैदीहरुको ब्यक्तिगत विवरण तथा सुरक्षा अवस्था १२. तोकिएका निषेधित बस्तुहरु कारागार भित्र लगेको बिषयहरु १३. जेलरले थुनुवा वा कैदीलाई सजाय गरेको बिषय १४. कैदी बन्दीको स्थान्तरण सम्वन्धी बिषय १५. जेलबाट भागे भगाएको बिषयहरु	
३	अति गोप्य सार्वजनिक गर्न नसकिने	१६. शान्ति सुरक्षा तथा जेलमा हिंसा नियन्त्रण गर्न गरिएका कामहरु १७. जेलमा रहदा थप अपराध गर्न सक्ने सुचना अनुसार सो नियन्त्रण गर्न गरिने क्रियाकलापहरु १८. शान्ति सुरक्षाको दृष्ट्रिकोणले संम्वेदनशील बिषय	

२०. सार्वजनिक निकायमा परेको सूचना माग सम्बन्धी निवेदन र सो उपर सूचना दिएको विवरण छैन ।

२१. सार्वजनिक निकायमा सूचनाहरु अन्यत्र प्रकाशन भएका वा हुने भएको भए सोको विवरण छैन ।

रामचन्द्र शिवाकोटी
सूचना अधिकारी
मिति २०७९।१०।१७

अनुसूचि १

देशका बिभिन्न कारागारहरुमा रहेका कैदीबन्दीहरुको २०७९ पौष मसान्तसम्मको मास्केवारी

कैदी		थुनुवा		लिंग अनुसार		कुल मध्ये बृद्द बिदेशी आश्रित		वाल सुधार गृहतर्फका बालवालिका ११६४			
								कैदी ५२५		थुनुवा ६३९	
पुरुष	१३८८१	पुरुष	१२१८४	पुरुष	२६०६५	कुल मध्ये ६५ बर्ष माथिको संख्या	४१४				
महिला	७२५	महिला	७६०	महिला	१४८५	आश्रित वालबालिका	७९	बालक	५०२	बालक	६२५
जम्मा	१४६०६	जम्मा	१२९४४	जम्मा	२७५५०	कुल मध्ये बिदेशीको संख्या	१४१३	बालिका	२३	बालिका	१४

प्रदेश	क्र स	कारागार रहेको स्थान	कैदी		कैदी जम्मा	थुनुवा		थुनुवा जम्मा	लिग अनुसार		कुल कैदीबन्दी	६५ बर्ष माथि		आश्रित	बिदेशी	
			पुरुष	महिला		पुरुष	महिला		पुरुष	महिला		कैदि	थुनुवा		राष्ट्रियता	संख्या
१	१	ताप्लेजुङ	११४	०	११४	३९	०	३९	१५३	०	१५३	०	०	०	भारतीय	२
	२	पाँचथर	६९	५	७४	६१	३	६४	१३०	८	१३८	२	०	१	भारतीय	१
	३	इलाम	१८९	१६	२०५	७३	४	७७	२६२	२०	२८२	०	०	१	भारतीय	८
	४	झापा	६५९	४०	६९९	७२८	३८	७६६	१३८७	७८	१४६५	२०	७	२	भारतीय८०, भुटानी ३३,	११३
	५	धनकुट्टा	४१	२	४३	३८	१	३९	७९	३	८२	१	१	०		०
	६	तेह्रथुम	६०	४	६४	२१	०	२१	८१	४	८५	४	०	१		०
	७	संखुवासभा	९५	५	१००	३३	४	३७	१२८	९	१३७	८	२	२	भारतीय	१
	८	भोजपुर	५८	३	६१	२९	०	२९	८७	३	९०	१	०	०	भारतीय	१

	९	झुम्का सुनसरी	१०६६	०	१०६६	६९०	०	६९०	१७५६	०	१७५६	०	०	०	भारतीय	६९
	१०	मोरङ	४६९	४९	५१८	४७२	५४	५२६	९४१	१०३	१०४४	९	०	७	भारतीय ५६, भुटानी ८	६४
	११	सोलुखुम्बु	४८	५	५३	३७	५	४२	८५	१०	९५	०	०	०	भारतीय	१
	१२	ओखलढुङ्गा	५६	३	५९	३१	३	३४	८७	६	९३	३	१	१	भारतीय	०
	१३	उदयपुर	११२	७	११९	९६	२	९८	२०८	९	२१७	५	०	१	भारतीय	१
	१४	खोटाङ	९१	४	९५	२८		२८	११९	४	१२३	०	०	०		०
मधेश	१५	सप्तरी	१४५	६	१५१	२२२	४	२२६	३६७	१०	३७७	१०	०	१	भारतीय	२०
	१६	सिराहा	२२१	१४	२३५	३८३	१९	४०२	६०४	३३	६३७	१२	०	४	भारतीय	२०
	१७	महोत्तरी	८६	०	८६	४२७	०	४२७	५१३	०	५१३	०	०	०	भारतीय	३९
	१८	सर्लाही	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	कैदीबन्दी नभएको	०
	१९	रौतहट	११८	८	१२६	२५८	६	२६४	३७६	१४	३९०	०	०	०	भारतीय	२५
	२०	पर्सा	५७०	३७	६०७	७९५	३१	८२६	१३६५	६८	१४३३	१५	७	०	भारतीय	१८७
बागमती	२१	सिन्धुली	१७३	४०	२१३	६११	३८	६४९	७८४	७८	८६२	८	१२	११	भारतीय४१, बोलिबिया १	४२
	२२	दोलखा	११०	०	११०	४२	०	४२	१५२	०	१५२	२	०	०	भारतीय	०
	२३	रामेछाप	२२७	१०	२३७	७५	८	८३	३०२	१८	३२०	६	०	१	भारतीय	१०

	२४	रसुवा	५९	८	६७	६	०	६	६५	८	७३	१	०	०	पाकितानी १, भारतीय १ चिनियाँ १	३
	२५	नुवाकोट	९३	१३	१०६	५६	४	६०	१४९	१७	१६६	५	०	१	भारतीय	०
	२६	धादिङ	१५५	११	१६६	१३२	८	१४०	२८७	१९	३०६	१५	७	१	भारतीय	११
	२७	धुलिखेल काभ्रे	१०३	०	१०३	१७०	०	१७०	२७३	०	२७३	०	०	०	भारतीय र क्यानेडियन	४
	२८	चौतारा सिन्धुपाल्चोक	६६	०	६६	७७	०	७७	१४३	०	१४३	०	४	१	भारतीय	०
	२९	डिल्लीवजार	२४०	०	२४०	३८६	०	३८६	६२६	०	६२६	१०	१	०	भारतीय२८, चिनियाँ १, पाकिस्तानी २, बंगलादेशी ३,	३४
	३०	जगन्नाथदेवल	१६०८	११५	१७२३	१४६८	३१७	१७८५	३०७६	४३२	३५०८	८२	१०	१५	भारतीय	२४९
	३१	नख्खु ललितपुर	८८४	०	८८४	५२६	०	५२६	१४१०	०	१४१०	०	०	०	भारतीय ६७, द. अफ्रिका १, इरान १, चिनियाँ ४, जर्मन १, डेनमार्क १, तान्जानिया २, नाइजेरिया २, पपुवा न्युगिनी १, पाकिस्तानी १, फ्रान्स १, बेलायत २, भुटान १, रोमानिया ४, सेनेगल १, सिंगापुर १	९१

	३२	चितवन	३६६	२६	३९२	३७१	२८	३९९	७३७	५४	७९१	१२	१	४	भारतीय	२७
	३३	भीमफेदी मकवानपुर	६८९	७	६९६	३१३	९	३२२	१००२	१६	१०१८	१४	०	१	भारतीय ६२, पाकिस्तानी १	६२
गण्डकी	३४	मनाङ	२	०	२	०	०	०	२	०	२	०	०	०		०
	३५	मुस्ताङ	७	०	७	७	०	७	१४	०	१४	१	०	०		०
	३६	पर्वत	७७	३	८०	२८	१	२९	१०५	४	१०९	१	०	०	भारतीय	२
	३७	म्याग्दी	६१	२	६३	१२	०	१२	७३	२	७५	१	१	०	भारतीय	१
	३८	बाग्लुङ	८२	४	८६	७७	४	८१	१५९	८	१६७	१	१	१	भारतीय	०
	३९	गोरखा	३८	४	४२	५२	३	५५	९०	७	९७	०	०	०	भारतीय	२
	४०	लमजुङ	५३	४	५७	५५	१	५६	१०८	५	११३	०	०	०	भारतीय	३
	४१	दमौली तनहु	१०५	८	११३	१७३	९	१८२	२७८	१७	२९५	१४	३	०	भारतीय	१
	४२	कास्की	४५५	१९	४७४	२८८	१७	३०५	७४३	३६	७७९	९	८	३	भारतीय	२३
	४३	स्याङजा	३७	०	३७	१०१	५	१०६	१३८	५	१४३	४	०	०	भारतीय	०
लुम्बिनी	४४	नवलपरासी पश्चिम	२२६	४६	२७२	२२०	२८	२४८	४४६	७४	५२०	०	०	०	भारतीय	३५
	४५	पाल्पा	२०८	२५	२३३	५५	२	५७	२६३	२७	२९०	६	०	१	भारतीय	१०
	४६	अर्घाखाची	४१	५	४६	२६	३	२९	६७	८	७५	१	२	०	भारतीय	१

	४७	गुल्मी	४२	५	४७	३१	२	३३	७३	७	८०	०	०	०	भारतीय	१
	४८	रोल्पा	७०	८	७८	४०	२	४२	११०	१०	१२०	२	०	०		०
	४९	प्यूठान	५२	४	५६	२६	२	२८	७८	६	८४	४	०	१	भारतीय	१
	५०	कपिलबस्तु	२८२	०	२८२	२०७	०	२०७	४८९	०	४८९	०	०	०	भारतीय	३०
	५१	रुपन्देही	१५१	०	१५१	२९१		२९१	४४२	०	४४२	३	२	०	भारतीय	३३
	५२	तुलसिपुर दाङ	५२१	१९	५४०	११	२४	३५	५३२	४३	५७५	०	०	२	भारतीय	२१
	५३	घोराही दाङ	१३९	०	१३९	२३४	०	२३४	३७३	०	३७३	१	२	०	भारतीय	४
	५४	वाँके	४८७	०	४८७	३६३	०	३६३	८५०	०	८५०	१३	२	०	भारतीय	६५
	५५	बर्दिया	२७०	१३	२८३	१६५	२८	१९३	४३५	४१	४७६	६	३	२	भारतीय	१९
कर्णाली	५६	रुकुम पश्चिम	४४	८	५२	७२	१	७३	११६	९	१२५	२	०	०	भारतीय	१
	५७	सल्यान	३१	९	४०	८९	७	९६	१२०	१६	१३६	२	०	२	भारतीय	२
	५८	हुम्ला	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	कैदीबन्दी नभएको	०
	५९	जुम्ला	५१	२	५३	५५	०	५५	१०६	२	१०८	०	१	०		०
	६०	मुगु	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	कैदीबन्दी नभएको	०
	६१	कालिकोट	२३	२	२५	२२	१	२३	४५	३	४८	०	०	१		०
	६२	डोल्पा	२०	०	२०	२	०	२	२२	०	२२	०	०	०		०

	६३	जाजरकोट	३९	०	३९	२१	०	२१	६०	०	६०	१	०	०		०
	६४	दैलेख	९६	१२	१०८	३२	४	३६	१२८	१६	१४४	५	०	२	भारतीय	०
	६५	सुर्खेत	२३९	३५	२७४	११०	७	११७	३४९	४२	३९१	०	०	२	भारतीय	१
सुदूर पश्चिम	६६	बझाङ	५०	०	५०	२२	०	२२	७२	०	७२	०	०	०	भारतीय	२
	६७	वाजुरा	४१	०	४१	२०	०	२०	६१	०	६१	३	०	०		०
	६८	अछाम	५९	३	६२	१९	३	२२	७८	६	८४	०	०	२		०
	६९	डोटी	३५	०	३५	३३	०	३३	६८	०	६८	०	०	०		०
	७०	कैलाली	३२२	२४	३४६	२५९	९	२६८	५८१	३३	६१४	१	४	३	भारतीय	४६
	७१	दार्चुला	४७	२	४९	१३	१	१४	६०	३	६३	२	०	१	भारतीय	१
	७२	बैतडी	५२	०	५२	१९	०	१९	७१	०	७१	०	०	०		०
	७३	डडेलधुरा	९७	१०	१०७	१०	३	१३	१०७	१३	१२०	१	०	०	भारतीय	०
	७४	कन्चनपुर	१८९	११	२००	२३०	७	२३७	४१९	१८	४३७	३	०	०	भारतीय	२३
			१३८८१	७२५	१४६०६	१२१८४	७६०	१२९४४	२६०६५	१४८५	२७५५०	३३२	८२	७९	०	१४१३

अनुसूचि २

बिभिन्न समयमा कारागारमा रहेका कैदीबन्दीको संख्या

सि. न.	विवरण	कैदीबन्दीको विवरण			बिदेशी	वालवालिकाको विवरण			कैदीबन्दीको बृद्दि %
		पुरुष	महिला	जम्मा		आश्रित	वालक	बालिका	
१	२०६६ असार मसान्तसम्म			११५००					०.००
२	२०६८असार मसान्तसम्म			१३०६८					१३.६३
३	२०७३ असार मसान्तसम्म	१६२५८	१२८१	१७५३९	९६९	९४	२२४	६	३४.२१
४	२०७४ असार मसान्तसम्म	१६५३०	१३२३	१७८५३	१००५	८२	२५४	४	१.७९
५	२०७४ पौष मसान्त सम्म (सन २०१७)	१७५३०	१३२३	१८८५३	१०७५	८२	२५४	४	५.६०
६	२०७५ असार मसान्तसम्म	१८०७४	१२८६	१९३६०	१०८७	६०	२५४	४	२.६९
७	२०७५ पौष मसान्त सम्म (सन २०१८)	२३१७१	१५३३	२४७०४	१२६५	९१	८४७	२३	२७.६०
८	२०७६ असार मसान्तसम्म	२०९८४	१४३४	२२४१८	११७२	८३	२५४	४	-९.२५

नोट कुल कैदीबन्दीमा बिदेशी समेत समावेश भएको, आश्रीत र वालवालिका छुट्टै रहेको ।

सि. न.	विवरण	कैदी विवरण		थुनुवाको विवरण		कुल कैदीबन्दी			बिदेशी	वालवालिकाको विवरण			कैदीबन्दीको बृद्दि %
		पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	जम्मा		आश्रित	वालक	बालिका	
१	२०७६ पौष मसान्त सम्मको विवरण (सन २०१९)					२३१७१	१५३३	२४७०४	१२६५	९१	८४७	२३	१०.२०

कारागार व्यवस्थापन विभाग, कालिकास्थान

सि. न.	विवरण	कैदी विवरण		थुनुवाको विवरण		कुल कैदीबन्दी			बिदेशी	वालवालिकाको विवरण			कैदीबन्दीको बृद्दि %
		पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	जम्मा		आश्रित	वालक	बालिका	
२	२०७७ असार मसान्त सम्मको विवरण	१३१२७	८२४	९२९४	५५७	२२४२१	१३८१	२३८०२	१२८७	८१	६०६	२३	-३.६५
३	२०७७ पौष मसान्त सम्मको विवरण (सन २०२०)	१३६७५	८६८	१०३८६	६०३	२४०६१	१४७१	२५५३२	१२०९	८७	७४८	२६	७.२७
४	२०७८ असार मसान्त सम्मको विवरण	१२६८१	७९१	१०३५१	५६७	२३०३२	१३५८	२४३९०	१२६४	८९	७९१	२५	-४.४७
५	२०७८ पौष मसान्त सम्मको विवरण (सन २०२१)	१३२५५	७८१	१०२८७	५९४	२३५४२	१३७५	२४९१७	१३११	८७	८११	२६	२.१६
६	२०७९ असार मसान्त सम्मको विवरण	१३९४१	७४२	१०८४९	६६५	२४८०७	१४३३	२६२४०	१३५८	७२	१०३३	३१	५.३१
७	२०७९ असोज मसान्त सम्मको विवरण	१३९३०	७४८	१४६७८	७३८	२५७०९	१४८६	२७१९५	१२८९	५८	१११४	३५	३.६४
८	२०७९ पौष मसान्त सम्मको विवरण	१३८८१	७२५	१२१८४	७६०	२६०६५	१४८५	२७५५०	१४१३	७९	११२७	३७	१.३१

नोट कुल कैदीबन्दीमा बिदेशी समेत समावेश भएको, आश्रीत र वालवालिका छुट्टै रहेको ।